

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Nyugdíjunk rendezése.

Irta: *Vöröss Ferenc.*

Lapunk többször sürgette már nyugdíjtörvényünk revízióját. Minthogy ezen kérdésnek előbbi megoldása közönség és mindennél sürgetőbb, nem lesz érdektelen, ha az illetékesek figyelmét felhívom ama szomorú következmények egyikére, amelyet elavult, ősi nyugdíjtörvényünk miatt kénytelenek vagyunk eltűrni.

A hosszadalmasságot kerülve, azonnal a tárgyra térek át. Ugyanis véleményem szerint helytelen és igazságtalan, hogy a nyugdíj nagysága a szolgálati évek számától függ még akkor is, ha az illető önhibáján kívül valik munkaképzetlené. Látszólag helyes és méltányos az az okoskodás, hogy aki tovább szolgál és több járulékot fizet be, nagyobb nyugdíjban részesüljön. Ámde, ha arra tekintünk, hogy vannak kartársaink, kik saját hibájukon kívül beállott betegségek következtében idő előtt kéri nyugdíjaztatásukat, határozottan mostohának, kegyetleneknek kell neveznünk a nyugdíjtörvény intézkedését.

Például X. Y. tanító 15 évig szolgált. Munkája közben önhibáján kívül elveszti szemévilágát. Bárnekkora az ambíciója, fel kell hagynia működésével s nyugdíjaztatását kéri. Sok utánjárás után kiutalványoznak neki évi 750 koronát. A világtalan tanító feleségével most azon töri fejét, hogy hogyan lehet ebből a csekély összegből öt nevetlen gyermekét taníttatni és fenntartani, mikor 1500 korona évi fizetéséből sem tudta családját ellátni és tisztességesen eltartani, s most a nyugdíjtörvény 50%-nál többet nem biztosít részükre.

Csak hogy élni kell. A hajlékot sem lehet nélkülözni. Bevonul a nyugdíjas a falu valamelyik padlózatlan szobáskájába. A gyermekek rongyosak, meztlábások. Nem baj, dolgozni nem szégyen. Elmennek a tanító gyermekei a gyáros repátöldjére bogarakat szedni és kapálni, hogy néhány fillérenyi jövedelemre tegyenek szert. Aztán a lapokbar is könyöradományokat gyűj-

tenek a jöszivű emberek; így a tanítói állás nagy dicsőségére még sem kell hazról-hazra koldulniok.

Hát kedves olvasóim: nem facsarodik össze szívünk, nem fogja el keserűség mindnyájunk keblét ekkora nyomor hallatára és láttára?!

S vajjon nem jogosan és sürgősen kívánhatjuk a kegyetlen nyugdíjtörvény revízióját, amelynek mostoha, szűk marka okozza kollégáink sanyartúságát?!

Sürgetjük szenvedő kartársaink érdekében lepton-nyomon e törvény módosítását; de ne csak arra törekedjünk, hogy minél több homályos és többféleféleképpen magyarázható paragrafusokat állítsanak össze, hanem adjanak törvényt, amely szociális érzékkel gondoskodik a mi sorsunkról.

Mondja ki a törvény, hogy hazánkban minden tanító, tekintet nélkül az általa befizetett díjak nagyságára, munkaképtelenség esetén oly nyugdíjban részesíthető, mintha 35—40 évig szolgált volna.

Ez az intézkedés keresztényi és szociális: keresztényi, mert nem bünteti nyomorúsággal azt, aki amúgy is nyomorék; szociális, mert nem irigylí felebarátjától azt a kenyeret, amelyet a közös alap nyújt.

Ne féltsük az alapot ily irányú megterheléstől. Ezer módja van annak, hogy az egyensúlyt fenntarthatjuk. Egyébként, ha megfontoljuk, hogy a nyugdíjintézetnek minden tanítótagja jelentékeny járulékot fizet s ezek számottevő része család hiányában és korai elhalálozás vagy más körülmények miatt nem veszi igénybe a nyugdíjat: oly tekintélyes töke ez már évek hosszú során keresztül, hogy abból a beteg kollégák teljes nyugdíját élvezhetnek.

Világosabban és szabatosan kellene meghatározni az 1876. évi XXVIII. törvénycikk 140-ik paragrafusát is, amelyet az 1907-ik évi XXVII. törvénycikk 2-ik pontja hittelekezeti iskolákra is kiterjesztett. Ugyanis a tanító halála esetén özvegye és árvái a halálozás napjától számítandó fél évig az egész fizetést és lakást élvezik. Államsegélyes iskolánál az állam is hozzájárul abban az arányban, amely arányban az elhalt rendes tanító fizetését kiegészítette. Ugy-e, ez elég vilá-

gos? Mégis az államilag segélyezett iskolák járandóság fedezésére államsegélyben nem részesülnek (V. K. M. 32056—879).

Mig a szegény özvegy Pontiusztól Pilatusig jár, azalatt az iskolaszék az 1907. évi törvényekből kiséti, hogy a tanító özvegyét és árvaát megillető felelő járandóság nem az iskolai, hanem a községi penztárból fizetendő. Az özvegy most a községhez fordul, de elutasítják, mert a község nem fenntartója a hitfelekezeti iskolának s így a tanító járandóságait nem köteles folyósítani. A sok tárgyalás és felelőzés sokszor két évig is elhúzódik s hogy mit szenved ezen idő alatt a szegény özvegy: elképzelhetjük.

Nem mondhatná ki a törvény világosan, hogy az özvegy járulékait, bármily iskolánál működött ferje: a község, hitközség vagy az állam fizeti?

Szabatosan és világosan ki kellene azt is fejezni, hogy az egészen árva gyermekek is élvezik atyjuk teljes jövedelmét és lakbérét fél évig.

Az egészen árva gyermekek nyugdíját pedig olyképen kellene megállapítani, hogy azok ne csak a rajok eső hanyadot, hanem azt az összeget is megkapják, melyet özvegy anyjuk élvezett volna s ne 16, hanem 24 éves korukig biztosítottak részükre a nyugdíj.

Szükséges ez az intézkedés, mert nem minden tanító-gyerek kerülhet az arvaházba, vagy ha odajut is, nem biztos, hogy elvégezheti azokat az iskolákat, amelyeket különben szülői elvégeztettek volna velők.

Szóval nyugdíjtörvényünk módosításánál bármily fontos és lényeges, hogy aggkorunkra nagyobb nyugdíjat biztosítsunk, az első gondunk mégis az legyen, hogy munkaképtelen kártársaink, özvegyeink és különösen a teljesen árva gyermekek existenciájáról gondoskodjunk.

Az egyszeregy.

Irtta Volánszky Győző.

Ugy a népoktatási törvények, mint az időközben kiadott rendeletek majdnem kivétel nélkül újabb és újabb kívánivalót, jobban mondva terhet raknak az elemiskolai tanító vállaira. A hittan, írás, olvasás, beszéd- és értelemgyakorlat, nyelvmagyarázat, fogalmazás, számtan, földrajz, történelem, természetrajz, természettan, ének, rajz, torna mellé gazdaságtan, kertészet s legújabbban a slójd sorakoztak a tanító nem kevés gyönyörűségére. Nézzük csak meg egy osztatlan iskolát vezető tanítónak az órarendjét a félórás tanidő betartása mellett a megszámlálhatatlan tantárgy feltüntetésével, még mindig a szecesszió divatja jut eszünkbe.

Van két kis fiam, a városhoz közel lakom, 20 fillér a vasuti fuvardíjam. Nyári időben néha napján magammal viszem őket, hogy a szemetrontó moziban gyönyörködjenek. Mindkettő meglehetősen megfigyel mindent s mégis megtörténik, hogy ha az ott látottak felől tőlük tudakozodom, egyet-mást elfelejtenek megmondani, pedig hát ezt nem mindennapi érdeklődéssel szemlélték. Most hol van ettől a legügyesebb tanító is, hogy a heti félórát kapott

tantárgyak tömkelegének folytonos figyelmet tudjon biztosítani? De még itt van az osztályonként kiszabott tananyag, a törvénykivánta nyolc hónapi tanidő, melynek csaknem felé a gyér iskolalátogatás miatt kárba veszik, a tanszerhiány, a túlszűfolttság és a több tanerős iskoláknál az egyöntetű tanterv szándékos kikerülése!

Ugy az itt elősoroltak s még tudja Isten hány ok a legképzettebb s legambiciózusabb tanító munkálkodásának ha nem is tönkretévői, de okvetlenül rontói s nézzük meg most az idegenajkú vidékek iskoláit, ahol a rém sok tananyag mérteit a magyar beszéd szavankénti térfoglalása szűk határok közé szorítja (óvoda nélküli iskolákat értem) s ahol a fenti okok mellé néha egyes, az iskolát semmibe sem vevő ügynevezett luftinspektörök gonoszszággal szított titkos izgatásai szegődnek (mert semmi sem könnyebb, mint idegenajkú nép között működő tanító ellen agitálni).

Bizony, bizony ily helyen a Mindenható végtelen jóakarata helyezett hit mellett az eskü szentsége adja a tanító keserves munkájához a mindennapi lelki erőt. Ez a hevitője kevés kivétellel a száraz kenyérral fűntartott s gúnyakba takart roskadozó testének, — ami miatt felületes úri szemlélői nem egyszer a hátramaradottság bélyegét sütik homlokára. Ha a tanító napi munkáját elvégezte szórakozás helyett, mert hisz arra úgy sem telik, tündök, gondolkodik, miként lehetne egy vagy más ismeretre minél könnyebb úton rávezetni tanulóit.

Tanulmányaim végeztével többtanerős iskolába kerültem, sokszor hallottam tanórák előtt az egyszeregy karbamondását. Nem egy helyen a vizsgázás sikerét ez tette függővé, ép azért daráltatják némely iskolában fel, be, számoltatnak kettesével, hármasával stb. százig s onnan vissza egyig, hogy a folytonos gyakorlással az egyszeregy tudását biztosítsák. Ámde mindehhez tömérdek idő kell, amivel a tanítónak ép oly zsurgorinak kell lennie, mint garasáival.

Ez érlelte meg bennem a gondolatot, hogy a már csaknem két évtizeden át követett módszeremet kedves kártársaimnak bemutassam. Föltéve azt, hogy már az egy ismertetésétől állandóan mind a négy alapművelettel számoltatunk, semmi sem könnyebb, mint valamely adott szám felének kiszámolása. Ha pedig ez a 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100 felének meghatározására szorítkozik, akkor különösen szemléltetés mellett nagyon kevés gondját igényeli a tanítónak. Az 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50 eredményre minden nehézség nélkül rávezethetők a tanulók. Tegyük fel, például a 40-es számkörben tanít a tanító. Leír a táblára tíz négyet két sorban, így

4, 4, 4, 4, 4,

4, 4, 4, 4, 4,

együttal megkérdezi, hogy mennyi tizszer 4, mire a felelet 40. Mennyi 40-nek a felé, felelet 20. Hány négy van a 20-ban. A gyerek a tábláról látja, hogy öt, tehát 5×4 az 20. Most veszem 6×4 -et, mi 5×4 és 1×4 összetételéből származik, vagyis mindig így számítottam 5×4 az 20, még 1×4 az 4, 20 meg 4 az 24. 7×4 -nél először 5×4 -nek veszem, azután még 2×4 -et hozzáadok. 4×4 -nél szintén 5×4 számításom kiinduló pontja, csak hogy most már abból 1×4 -et elveszek s így marad 4×4 . Az 1×4 , 2×4 , 3×4 , avagy 5, 6, 7, 8, 9-nel egygel, kettővel, hárommal szorzatára, ha másként nem, összedással is rávezethetők még a leggyengébb

tanulók is. Így most már csak a 8×4 és 9×4 van hátra, minek kiindulási pontjául a 10×4 -et veszem, mert ha 10×4 -ből elveszek 1×4 -et, marad 9×4 , vagyis 36. Ha most a 10×4 , vagyis 40-ből 2×4 -et, azaz 8-at kivonok, a 8×4 szorzatára jutok. Így készen áll az egész egyszeregy, mire vonatkozólag mondhatom kartársaimnak, hogy míg a részekre bontások által a gyermekek figyelmét lekötjük s az egyes kiszámításoknál látszólag időt fecselelünk, sohasem leszünk kitéve annak, hogy gyermekeink az egyszeregyet elfelejték. Sőt állításonnal tovább megyek, az iskolásgyermekek által használt közönséges irkakra a schematikus egyszeregy helyett ezt lehetne alkalmazni, miből kettős haszna lenne minden iskolának. Az első az, hogy az egyszeregy kérdésénél különösen túlszűfolt iskolánál, ami a legtöbb, nem kellene a tanítónak vizslaszemekkel lesnie, hogy melyik gyerek csúsztatja a pad alá kezét az egyszeregyért, hogy a kérdezett szorzatot onnan kikeresse és a csendes foglalkozási, ilyenemű szántani feladványnak is lenne értéke; a második pedig az, hogy az ily összetételekkel gyermekek elé állított egyszeregyvel azoknak figyelmét a tanítási időn kívül élesítenék. Különböztetve nem a módszer heese, de a gyermekek tanidejének felhasználása érdekében kérem kartársaimat, kísérleljék meg ezt s észrevételeiket mindnyájunk tanulságára e lapok hasábjain velünk közöljék. Isten áldása legyen munkákon!

Hozzászólás a «Tanítói előléptetések» c. cikkhez.

Irtá: *Veszely Imre.*

Átolvassa Rusztikusnak fenti cím alatt irt sorait, szinte boldogan sóhajtottam fel, mint mikor az ember rosszat álmódott: Há! Istennek, csak hogy nem így van.

Az ilyen reform, — noha nem kétlem, hogy a cikk íróját a tanítóság és a tanügy iránti jóindulat vezette, — amellett, hogy a tanítóság és az iskolafenntartó hitközségek ellenszenvét a legnagyobb mértékben kihívna, a kulturának sem szolgálhatna javára.

Abban szívesen adok igazat a cikk írójának, hogy a gyomor szoros barátságban él az ambícióval. Űres gyomorral, fülig adósan igazán nem állhat az ember hivatása magaslatán.

Ezt a kérdést azonban oly módon megoldani, ahogy ezt a cikk írója elgondolja, — igazán nem lehet. Ehez nem elég a meglevő állások osztályokba sorozása, nem elég az áthelyezések és a segédtanítói állások rendszerezése. Ehez tisztességes megélhetést biztosító, egyöntetű fizetésrendezés kell. Ha ez megvan, biztosítom a cikkíró, nem fog összeroppanni az igazi ambíció, még a legkisebb faluban sem, s ha mégis elvesztené valaki törekvéseire való hajlandóságát, nem sikerült előléptetési aspirációk miatt, az ilyennek kimult ambícióját kár volna sajnálni, mert az ilyennek ambíciója nem nemes ambíció, hanem szemfényvesztéssel párosult stréberség. Az igazi törekvés megtalálja nyilvánulási terét a legkisebb községben is.

Igen helytelen gondolatnak tartom a tanítói állások osztályokba sorozását. Ez az áthelyezésekkel súlyosbítt négyféle javadalmasz sok bajnak lenne szülőanyja. A nagy protekciójárástól, itt-ott előforduló stréberkedéstől eltekintve, az egész reformnak a rosszabb állásokkal bíró községek innak meg a levét. Az ilyen helyeken a jó tanító aligha maradna meg. Az ilyen helyekre kerüljenek a tapasztalatban szűkalkodó, egészen fiatal tanítók s azok, kiket hanyagságuk miatt az egyházhatalóság büntetésből ide helyez, vagy állásukban meghagy.

No meg talán felesleges munka is volna ennek az életbe léptetése. Talán azt az 1—2 évet ilyenféle beosztás nél-

kül is kibírjuk, amikor majd nem a cikk író által ajánlott I., II., III., IV., hanem a törvényes XI., X., IX. fizetési osztályokba soroztatnak a tanügy napszámot.

Általános a panasz, hogy a katolikus nép különbös a katolikus közügyek iránt. Ez igaz is; mindnyájunknak módunkban van róla meggyőződni. Szinte erőszakolni kell, hogy a maga bajával törődjék, mindent a papjára, tanítójára hagy. Hiszi a cikk író ur, hogy az áthelyezések behozatala javítana a népek a közügyek iránti közönbösségén? . . . Nohát én nem hiszem. Hanem azt elhíszem, hogy tanítói választásokra egy választó sem menne el. Minek is menne. . . Azért, hogy megválasszon egy jó hangú neki kedves egyént, akit esetleg egy negyed év mulva az egyházhatalóság áthelyez egy más községbe; küldvén helyette egy neki nem szimpatikus, reszelős hangú tanítót? Vagy talán azt hiszi, hogy a legtöbbnyire terményekkel, földekkel fizetett katolikus tanítóságnak e reformból származó nagy meglegedettsége ellensúlyozni fogja a közügyet érintő károkat? No hiszen, nagy öröme is lehetne annak a tanítónak, aki nagy gondnal, fáradsággal rendbe hozott földjét, gyümölcsfákkal beültetett kertjét kénytelen ott hagyni másnak.

Van az egyházhatalóságnak olyan hatásköre, hogy a hanyagságot, kötelességmulasztást másképen is megtorolhassa. Kár volna azért ilyen kétélű fegyvert használni. Hisz' elég volna egy a népek és a tanítónak nem tetsző áthelyezés, hogy mindkettő ellenségévé váljék az iskolának; ami pedig a mi speciális iskolai viszonyunk mellett az iskola jellegére sokszor veszedelmet jelent.

Mint mondtam, nem ily beosztásokra van szüksége a tanítóságnak. Az ilyenek segítségével nem tudjuk korgó gyomrunkat megtölteni, kis gyermekünk cipőjét megfoltoztatni, az ilyen legfeljebb alkalmat ad egy pár kiváló tehetségnek és egy pár élelmességgel, alkalmazkodási képességgel felruházott társunknak arra, hogy magán segíthessen, míg a kötelességteljesítő tanítók javarésze épen olyan vigan, sőt talán épen mert szerencsésebbnek kellett helyét átadnia, még vigabban koplal, mint eddig.

«Tanítói előléptetések.»

Irtá: *Kelemen János.*

Íly címen jelent meg egy cikk e lap 3-ik számában. A cikk írója rosszalja a jeleni rendszert a tanítóságnál és mint jó kritikus igyekszik a hibás rendszert kijavítani, illetve helyébe újat ajánl.

Protekciós világot élünk. Protekció dönt, sajnos, úgy a választásnál, mint a kinevezésnél, nemcsak a tanítóknál, hanem az utolsó falusi állástól fel a miniszteri bársonyszékig.

Nem egyszer tehetségtelen és tapasztalatlan jut, magasabb pártfogás útján, jobb állásba. És dacára jó állásuknak, még önmagukon sem képesek segíteni, nem hogy társadalmi funkciót végeznének.

Ezzel szemben vannak tehetséges egyéniségek, akik habár állásuk szerény is, mindazáltal ambícióval dolgoznak az iskolában és társadalomban egyaránt. Sok tanítónál az ambíció csak szalmatűz. Ha valakinél a kedvetlen munka kiül az arcra, ott már megszűnt az ambíció és a nemtörődömség szomorú fázisa nyomul helyébe.

A tanító munkálkodhatik kisebb helyen is. Munkássága korlátozva nincs, erkölcsi értéke nem lesz kisebb, mintha azt a munkát nagyobb helyen végezné.

A protekciós visszaéléseket a kinevezési rendszerrel megszüntetni nem lehet. Hisz a kinevezéshez nagyobb és több protekció kell, mint a választáshoz. Ha tehát egy tehetséges, ambíciózus tanító választásnál sem bír jobb álláshoz jutni, ami igen ritka, hogyan fog akkor kinevezéshez jutni pártfogás nélkül?

Tehát a katolikus tanítói állások betöltésénél a választást felcserélni a kinevezéssel, még ha a keresztülvitele lehetséges volna is, helytelen lenne. Lényegileg nem változtatna a dolgon, csak formailag. A földön abszolút igazság nincs, relatív igazság pedig kimagyaráz-

Amint látjátok a fölrít dal közepetáján a vonalrendszer fölé egy nyolcast írtam szakgatott vonásokkal. Miért? — azért, hogy a *nyolcastól* kezdve addig míg a szakgatott vonal *derékszögben végeződik*, a hangjegyeket nyolc hanggal magasabban kell énekelnünk. Mit kell tennünk a nyolcastól kezdve a bezáró derékszögig N?!

Tan. : A bezáró derékszög után ismét olyan magasan kell énekelnünk, mint a nyolcas előtt. Mit mondtam N?!

Tan. : Más szóval a bezáró derékszög után nyolc hanggal mélyebben kell énekelnünk, mint a nyolcas és derékszög közötti részt. Mit mondtam N?!

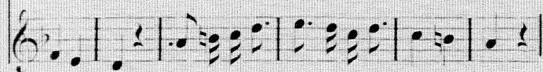
Íme a megfelelő töredék minta.

Ahogy írjuk :

Lágy d.

Ahogy hangzik :

A tanító a dal kellő tárgyalása után megadja a d alaphangot, s azt mondja : kezdjük énekelni ! Rajta ! A nyolc hanggal mélyebben hangzó darab tárgyalásával úgy járunk el, mint a föntivel, csakhogy megfordítva magyarázzuk.

Alljon itt az alsó nyolcadra nézve egy példa a «Kék neveléjés» kezdetű népdalból a megfelelő töredék minta.

Kem. Ész.

Ahogy írjuk :

Ahogy hangzik :

Az utóbbi példa 2. üteme azért van nyolc hanggal magasabbra véve, mivel a növendékek (vagy esetleg más énekesek) az utolsó méret második szölamáról könnyebben ugornak le é-re, mint hogyha én azt alsó h-nak tüntettem volna föl. *A tanító vigyázzon arra, hogy a helyes intonálás rovására ne jusson el.* A harmadik ütemet azért vettem nyolc hanggal magasabbra, mivel a második szölam első mérete a harmadik pótvonal alá került volna, amit pedig a növendékek nem tanulnak.

Szabadjon az előgyakorlatok betejézéseül fölemlítenem azt, hogy a hangugrató mintákat, minők : kár-kár, trá-trá-trá, búsan, ifjú, ci-dú, tudom, kertek, csak úgy, vagy pedig az «édes hazánk» kezdetűt csekélységem egészen úgy tanítja az összes osztályon keresztül, mint ahogy itt ismertettem. De azért mindig más és más hangon énekelhetik a növendékek, anélkül, hogy tudnák minő hang az, amit dalolnak. Miért nem veszem ezen hangugrató mintákat mint hangközi előgyakorlatokat megnevezve illetőleg kiírva más és más hangfokon is? — azért, mivel nem minden hangfokon egyezik meg elméletileg s ami fő hangzásilag egymással, s a növendékek igen zavarba hoznánk, hogyha egy-egy mintát nem a kiírás szerint intonálná, hanem ahogy tanulta és amellet az mondánánk neki, hogy ezt nem így, hanem így kell énekelni. Elégedjünk meg avval, ha a növendékek a fönt ismertetett hangugrató mintákat és hangközöket tudják énekelni, mert mindez csak segédeszköz

a hangeltalálásnál és ezekre a növendékek csak addig fognak támaszkodni, míg a hangeltalálásban kellő jártassággal nem bírnak.

SZEMLE.

Esperanto az elemi és iparos-tanonciskolában.

A Magyar Tanítók Otthonában folyó hó 20-án esperanto-estélyt rendezett a Magyar Országos Esperanto-Egyesület. Dr. Giesswein Sándor országgyűlési képviselő, pápai prelátnak, mint az esperanto-egyesület elnöke, a nyelv jelentőségéről és fontosságáról értekezett. Dr. Lóránd orvos magát a nyelvet mutatta be. Jelen volt véletlenül Ciklari György tiffisi tanító is, ki már négy év óta járja a világot és mindenütt talál esperantistákat. Ő is szólott esperanto nyelven a szépszámú közönséghez s felhívta a tanítók figyelmét az esperanto nagy jövőjére. Majd Medgyesi János beszélt az esperanto jövőjéről az elemi és iparos tanonciskolákban.

Kiemelendő, hogy Medgyesi szerint hazafias szempont követeli első helyen az esperanto nyelv behozatalát. A mindinkább növekvő internacionális mozgalomban a kisebb nemzetek csak abban az esetben tarthatják meg nemzeti jellegüket és nyelvüket, ha az érintkezés nyelve semleges természetű lesz, mert ellenesetben a nagyobb nemzetek felszívják a kisebbeket. Hazánkban ennek a hatását már is érezzük, mert az előkelő és vagyonos családokba idegen nemzetbeli nyelvmesternök hatolnak be. Kiszorítják a magyar tanítókat és tanítónőket a nevelői állásokból.

Az esperanto már az elemi iskolások részére tanítható előadó szerint. Sőt a tanítása igen fontos, jelentős. E nyelv birtokában a köznépi az irodalmi termékekben megjelenő műkifejezéseket is meg fogja érteni s az olvasást teljes mértékben kihasználhatja önművelődési célból. A felsőbb vagy középiskolákba készülő elemi iskolai tanulókat pedig előkészíti a nyelvek tanulására, mert ez a nyelv úgy van összeállítva szóanyagát illetőleg, hogy aki például megtanult 1000 esperanto szót, egyúttal megtanult több mint 800 angol, francia és olasz szót, több mint 700 német, spanyol és portugál szót, több mint 600 latint és mintegy 500 orosz szót.

Allítását példákkal igazolta előadó. Így pl. Lilliben az 1909-ik évben mintegy 1200 elemi iskolai tanuló tanulta az esperanto nyelvet és ezek közül a múlt iskolai évben több mint 50 százalékkal kevesebb volt a nyelvekből bukottak száma, mint az előző években, amikor még nem tanították az esperanto nyelvet.

Hogy idegen államokban mennyire terjed az esperanto, érdekes statisztikát mutatott be előadó Samos szigetéről. Itt 31 városban 52 tanító és tanítónő vezetésével 1740 tanuló tanulja ez iskolai évben az esperanto nyelvet.

Az iparostanonciskolákban pedig a kor fejlődését, technikai vívmányait tekintve, valósággal az iparfejlődés létkérdésének tüntette fel előadó az esperanto nyelvet. Kimutatta adatokkal, hogy sem ipari, sem mezőgazdasági téren a kor fejlettségéhez mért fellendülés nem fog elkövetkezni, míg iparosainkat élénkebbé, a nagy világban könnyebben mozgóká nevelni képesek nem leszünk. Nem elegendő termelni sokat és jól, de szükséges annak piacot is teremteni. Nemzeti nyelv pedig erre nem teszi képessé az iparo-

sokat, de sőt meg sem taníthatók a nemzeti nyelvek a meg mindig nem középiskolát végzett iparos tanoncoknak. Míg az esperanto könnyedén tanítható s megtanítható nekik. Sőt előadó szerint meg nemzeti nyelvünk is öntudatosabb használatát nyer a köznép nyelvteni formák öntudatos használatára a köznép egyáltalán nem gondolhatott, mert a tanult nyelv-alaktani törvényeket teljesen elfelejtették. Az esperanto ebben is megrögzíti a tanítók ismereteit. Bemutatta előadó az esperanto nyelv irodalmát is. Számítalan esperanto újság és könyv volt az előadói asztalra kirakva *Gulvertol Sherlock Holmesig. Hamlet fordítása* már öt kiadást ért esperanto nyelven. Ezt az előadást az országos esperanto egyesület abból a célból rendezte, hogy a tanítóság közreműködését megnyerje a nyár folyamán rendezendő esperanto kongresszuson való közreműködésre.

Ugyancsak ekkor tartja a *Nemzetközi Katolikus Esperantista Liga* III-ik kongresszusát Budapesten. Francia- és Németországban, de Hollandiában is annyira haladt már a katolikusok között az esperanto mozgalmat, hogy ez országban esperanto nyelvű katolikus folyóiratok jelennek meg.

A jelzett kongresszussal kapcsolatban nálunk is meg kell indítani a mozgalmat ilyen irányban is. Nem kiesinyiendő dolog, ha a sokféle nemzeti nyelvben született katolikusokat így e kiegészítő nyelv segítségével lehetne egyesíteni. Ha tudomány és valóság nyelve lehetne egységes a középkorban a latin nyelv segítségével, miért ne lehetne ezt a célt szolgálni a nép között is az esperantoval.

Ha már az elemi iskolákban tanítható ez a nyelv, akkor mindenesetre létjogosultsága van a népek közelebbi összehozására.

Tegyünk vele kísérletet. Néhány hónap alatt, ha csak napi egy órát tanulja is valaki ezt a nyelvet, elsajátíthatja annyira, hogy bármilyen nemzetbelivel levelezhet, érintkezhetik. Az esperanto mozgalom szervezése pedig egészen modern, úgy hogy a földetke bármely részén levő esperantistát kikutathatjuk, ha akarjuk.

A kongresszus idejéig talán a népkörökben s más katolikus társadalmi körökben is lehetne annyi érdeklődést felébreszteni, hogy többen résztvennének a jelzett nemzetközi katolikus kongresszuson.

Kísereleljük meg.

Aki ily irányban foglalatzkodni óhajt, forduljon teljes bizalommal a *Hungara Studento*, a magyar ifjúsági esperanto újság szerkesztősegehez, Budapest, VII., Alpar-utca 8. sz. Itt válaszbélyege ellenében mindenki felvilágosítást nyerhet az esperanto nyelvről. M.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Minden iskolánál nélkülözhetetlen a katolikus népiskolák új rendszabályainak a könyve. Tanítónak és iskolaigazgató lelkésznek úgyszólván napról-napra szüksége van reá. Az egyházhathatóságok rendeletileg kötelezővé tették beszerzését az iskolapénztár terhére. A könyvhöz függelékkül vannak csatolva az összes tanügyi törvények és rendelkezések. A vaskos kötet ára 4 korona és megrendelhető az összegnek előzetes megküldésével az Országos Katolikus

Tanügyi Tanács központi irodájánál, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

A Rendszabályok könyvének tartalma: Első rész. I. fejezet. A katolikus iskolák közigazgatása általában. II. fejezet. III. fejezet. A tanfelügyelőség szervezete. IV. fejezet. A főtanfelügyelő. V. fejezet. A segéd-főtanfelügyelő. VI. fejezet. Az egyházkerületi tanfelügyelők. Második rész. Az iskolaszékek szervezete és hatásköre. I. fejezet. Az iskolaszékek megalakítása. II. fejezet. Az iskolaszékek szervezete. III. fejezet. Az egyházközségi iskolaszék tisztviselői. IV. fejezet. Az egyházközségi iskolaszék teendői. V. fejezet. A plébánosnak (helyettes plébánosnak), mint az egyházközségi iskolaszék elnökének teendője. VI. fejezet. A plébánosnak, mint az egyházközségi népiskolák igazgatójának teendői.

Harmadik rész. I. fejezet. A tanítók minősítése és alkalmazása. II. fejezet. A tanítók szolgálati minősége. III. fejezet. Az iskolai fegyelmi szabályok.

Negyedik rész. I. fejezet. Az általános és gazdasági ismételő iskola. II. fejezet. A katolikus kisedővointézetek és gyermekmenedékházak.

Ötödik rész. A közhatósági segély igénybevétele.

Függelék. I. A latin szertartású római katolikus elemi népiskoláknál alkalmazott igazgató-tanítók, tanítók, tanítónők, gazdasági szaktanítók, szaktanítónők és kántortanítók fegyelmi szabályzata. II. 1907. évi XXVII. t. cikk a nem állami elemi népiskolák jogviszonyairól és a községi és hitfelekezeti néptanítók járandóságairól. III. Utasítás a törvényhatósági közigazgatási bizottságok számára a nem állami elemi népiskolák jogviszonyairól és a községi és hitfelekezeti néptanítók járandóságairól szóló 1907. XXVII. t. cikk végrehajtása tárgyában, IV. 1868. évi XXXVIII. t. c. a népiskolai közoktatás tárgyában. V. A népiskolai tanítókat illető egyéb érvényben levő törvények, utasítások, szabályzatok, rendeletek, döntvények, határozatok, ítéletek. Tanítói iratok mintái.

Szentképek. Nem keresztény nyomdai vállalatok, könyv- és papirkereskedők évente sok ezer számban hoznak forgalomba olyan képeket, amelyek az ábrázolt szent személyeknek vagy bibliai és történeti eseményeknek csak profanizálására alkalmasak. Egyetlen irányító céljuk az üzlet léven, mit sem gondolnak az ilyfajta képek elterjedése által okozott sok lelki kárral, megbotránkozással, a babonás és kegyeletsértő nézetek terjedésével. Egy szép kép, mely a történeti hűségnek s szent vallásunk tanításának is megfelel, sokszor hosszas rábeszélésnél biztosabban megtalálja a szívünkhöz vezető utat, viszont ki ne tudna a maga élményei közül is példát arra, hogy tartós ellenszenvet támasztott lelkében egy-egy nem sikerült ábrázolat, s a csak egy percig szemlélt csúf vagy hazug kép emléke esztendőig sem mosódott el. Ilyes szempontok indították a Szent-István-Társulatot arra az elhatározásra, hogy könyvkereskedésében szentképeket is áruljon. A társulat célja kezeség arra, hogy a könyvkereskedéséből kikerülő szentképek vallási tekintetben kifogástalanok, a minták átnézése pedig a képek művészi kivételének kifogástalanságáról győz meg bennünket. A mintákat egyszerű levelezőlapon tudott kívánságra azonnal megküldi a Szent-István-Társulat könyvkereskedése. (Budapest, IV., Kecs-keméti-utca 2.)

Hitvalló. *Katolikus imádságos könyv. 16-rét, 448 lap.* — A Szent-István-Társulat imádságos könyveinek szép sorozatát ezzel egy rendkívül becses kiadvánnyal gyarapította. A *«Hitvalló»-t Szentannai (Spett) Gyula*, a Bougaud-éle *«Kereszténység és Korunk»* jeles tollú fordítója írta s már ez maga elég ajánlat a Magyarok Nagyszövegének színes képeivel ellátott, remek kiállítású könyvecské számára. Szerző, — mint Schlick István preláus-kanonok,

az esztergomi egyházmegye cenzora, hivatalos bírálatában mondja, — kiváló tapintattal és mély vallásos érületéről tanuskodó gonddal művében oly kitűnő imakönyvet állított össze, mely nemcsak díszére válik az imakönyv-irodalomnak, hanem nagy lelki hasznára a művelt magyar katolikus közönségnek s főképen a férfivilágnak. Az ájtatos lélek feltalál abban mindent, mi gyengéd szeretetét a jó Istenhez, a bold. Szűzhöz és az égi szentekhez fokozhatja; feltalálja mindazt, mire bensejének az egyházi év bármely szakában akár a magán-, akár pedig a nyilvános ájtosságok alkalmával szüksége lehet. Az egyes imák, melyek akár elmélkedésül is szolgálhatnak, kivétel nélkül oly bensők, oly kedvesek, hogy szinte lehetetlen azokat száraz és hideg szívvel elimadkozni. A *«Hitvalló»*, miután rövid kilenc lapon közli a keresztény hitrendszer vázlatát, négy részre oszlik, az első rész a nap megszentelése, a második az élet megszentelése, a harmadik az egyházi év megszentelése címet viseli, a negyedik rész pedig a legszebb és legismertebb szent énekeket tartalmazza. A *«Hitvalló»* imakönyv ára pompás egyszázonkötésben 3 korona, bőrkötésben vörös metszettel 4 korona, bőrkötésben arany-metszettel 4 korona 60 fillér, chagrin kötésben 6 korona. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadó hivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28b.

HIREK.

Meghívó. Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács folyó év február hónap 22-én, délelőtt 10 órakor Budapesten, a Szent-István-Társulat termében ülést tart, melyre a T. Tagokat tisztelettel meghívja az *Elnökség. Tárgysorozat*: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Jelentés a központi iroda munkásságáról. 3. A Magyarországi Katolikus Tanítóegyesületek Országos Szövetsége alapszabálytervezetének a katolikus tanítóegyesületektől beérkezett vélemények alapján való módosítása. 4. A továbbképzőtanfolyamokról. 5. A polgári leányiskolák rendtartási szabályzata. 6. A folyó évi országos bizottsági ülés előkészítése. 7. Indítványok. Budapesten, 1912. február. Dr. *Giesswein Sándor* prelátnak, egyházi elnök, *Ember Károly* világi elnök, *Dreisziger Ferenc* titkár, *Wohlmut Ernő* titkár.

Az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület áldásos tevékenységét igen sok iskola érezte, a tanítószámban is fokozza az ambíciót a kiváló eredményt elérő kartársak jutalmazásával. Ezen fontos misszió teljesítése csak akkor fog kellő mértékben nyilvánulni, ha az egész társadalom meghozza áldozatát: a katolikus iskoláért! *Különös elismerést érdemel a buzgó tanítószámba, mely megérti a kor szavát és gyűjti, toborozza a Katolikus Iskolaegyesület zászlaja alá a családok, a társadalmat.* Kérjük a tanítószámba szíves buzgalmát továbbra is és aki a *«Népnevelő»* mellékelt felhívással a taggyűjtést befejezte: szíveskedjék a begyűlt tagdíjakat mielőbb elküldeni a Katolikus Iskolaegyesület központi irodájához: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz. A Katolikus Iskolaegyesület folytatónak a következő összegeket nyugtázza hálás köszönettel: *Acsay Ferenc* igazgató (Győr) 2 K, *Arányi Géza* plébános (Szalotnak) 2 K, *Aczél Lajos* (Balinka) 1 K, *Abel Janka* áll. polg. iskolai tan. (Fogarás) 1 K, *Aczél István plébános* (Domaháza) 25 K, báró *Ambrózy Teréz* (Vas-Szecsény) 1 K, *Plébánia Hivatal* (Ábrahám) 10 K,

Brestyánszky József plébános (Körmöczbánya) 3 K, *Bröstel Lajos* plébános (Margitta) 5 K, *Braun Adolf* kanonok (Győr) 10 K, *Bjélik Imre tábori püspök* (Wien) 20 K, *Braun Gyula* helyettes plébános (Úróim) 10 K, *Brenner Tivadar* tanító (Piliscsaba) 1 K, *Bán Sándor* (Budapest) 10 K, *Bánji József* plébános (Háromfa) 1 K, dr. *Balint Kornél* (Detta) 2 K, dr. *Baranyay József* (Pöcspetri) 1 K, *Bagany József* plébános (Mártonhely) 2 K, *Római katolikus elemi iskola* (Bánkeszi) 1 K, dr. *Bódiés Jusztin* (Pannonhalma) 7 K, *Barabás György* igazgató-tanító (Sárvár) 2 K, *Bárczy István* (Mályi) 1 K, *Buranyay Ferenc* (Mályi) 1 K, *Balázs Vera* tanítónő (Budapest) 2 K, *Balinder Iván* (Csiklóbánya) 2 K, *Balint Endre* esperes (Harasztos) 1 K, dr. *Békefy Gyula* (Szabadka) 5 K, *Benkő János* (Hernádnémeti) 5 K, *Bednarik Ferenc* lelkész (Nagyecseb) 1 K, *Bednarik István* (Nagyveceeres) 1 K, *Benye Ferenc* káplán (Drégelypalánk) 1 K, *Belávi Mihály* (Vaskomját) 40 fillér, *Berecz Pál* (Maly) 1 K, *Bélik Mihály* (Borodnó) 5 K, *Berinde Ambrus* iskolaigazgató (Kanyaháza) 3 K, *Berkovits István* főtanító (Felsőgalla) 1 K, *Irgalmas nővérek* (Beregszász) 1 K, *Bilek Rezső* lelkész (Úrmeny) 1 K, *Börzsey Tivadar* (Nagykanizsa) 5 K, *Bogisich Mihály* v. püspök és kanonok (Esztergom) 10 K, *Boros Ferenc* (Traman) 1 K, *Bogdánffy Géza* (Rézbánya) 1 K, *Borsiczky Oszkár* nevelő (Wien) 5 K, dr. *Bozöky Alajos* tanár (Nagyvárad) 1 K, *Buttykay Antal* házfőnök (Budapest) 1 K, *Buchinger Karoly* plébános (Fertőszécsenkút) 2 K, *Bukovetz János* (Zimándújfalú) 1 K, *Butyka Sándor* (Borbánd) 1 K, *Ferencvárosi plébánia* (Budapest) 4 K és a *Központi Katolikus Kör* (Budapest) 100 K.

Az **Eötvös-alap** (Országos Tanítói Segélyegyesület) folyó évi február hó 2-án délelőtt 9 órakor a Tanítók Ferenc-József-Háza dísztermében (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 47. sz.) közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az Eötvös-alap múlt évi számadása. 4. A Tanítók Ferenc-József-Háza, valamint a Tanítók Hunyadi-Háza múlt évi számadása. 5. A fölmentvények megadása. 6. Az Eötvös-alap és a Tanítók Háza 1912. évi költségvetése. 7. A jövedelményekre vonatkozó pályázatok kihirdetése. 8. Indítványok. — Délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia kistermében megdicsőült báró Eötvös József halálának évfordulója alkalmából emlékünnepet rendez, melyre az egyesület tagjait, a különböző iskolák testületeit és a tanügy barátait tisztelettel meghívjuk. Az ünnepség rendje: 1. Himnusz. 2. Elnöki megnyitó. 3. Kovács Vince ünnepi beszéde. 4. Tuba Károly alkalmi költeménye. 5. Elnöki záróbeszéd. 6. Szózat. Az énekszámokat az Egyetemi Énekkarok adják elő Hackl N. Lajos országos énekkartatási felügyelő, karnagy vezetésével. Budapesten, 1912. évi január havában. *Bárczy István* dr. elnök, *Szekely Károly* titkár.

A **Kalocsai Keresztény Társadalomtudományi Egyesület** múlt heti ülésén igen érdekes témát tárgyalt *Dreisziger Ferenc* képezdei tanár. A *nők egyenjogúsításáról* szólt. Tartalmas, meggyőző előadásában kijelölte azokat a szempontokat, amelyek szerint meg kell ítélnünk a kereszténység alapján állva e kérdést. Sorra tárgyalta a feministák legfontosabb követeléseit s kimutatta ezek közül mindazoknak, melyek a kereszténység tanításaival ellentétben állnak, helytelenségét és tarthatatlanságát. Az életből vett példákban ismertette azokat a sikertelenségeket, sőt káros vívmányokat, amelyekkel a feminista mozgalom dicsékedhetik azon államokban is, hol a törvényhozas helyt adott a feminista követeléseknek. Előadó fényes bizonyosságát adta annak, hogy e kérdésben, s a feminista mozgalom irodalmában kiválóan járatos. A kitűnően sikerült előadásért *Kleiner Lajos* c. püspök, elnök mondott az egyesület nevében köszönetet. A kérdéshez hozzászóltak az elnöklő püspökön kívül

Zundl Péter prélat, Révay Tibor dr. és Péter Ferenc. A fölvetett nehezégeket előadó mind megújdította igen talpraesett válaszában.

Pályázati hirdetés. A szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanító-egyesület segítő osztályának igazgatósága a folyó 1911/12. iskolaévre 5 (öt) egyenként 100—100 (egyszáz—egyszáz) koronás ösztöndíjra pályázatot hirdet. Feltételek: Pályázhatnak mindazon szombathely-egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesületi tanítók, kik egyesületünk segítő osztályának alapító-tagjai s alapítótagsági díjaikat 50 koronát a segítő-osztály pénztárába befizették, vagy mint rendes tagok 3 kor. évi tagsági díjaikat legalább már öt éven át egymásután megszakítás nélkül ugyanazon pénztárba befizették. Ösztöndíjban részesülhetnek a fentemlített pályázatra jogosított szülők, kiknek fiú- vagy leánygyermekük tanítóképzőt, bármelyik egyetemmel felső szakiskolát, a gimnázium, vagy reáliskola felsőbb (V—VIII.) osztályait és a felső kereskedelmi iskolát látogatják. Amennyiben ilyen tanulók szülői nem pályáznak, a gimnázium és reáliskola alsóbb (I—IV.) osztályaiba, vagy a polg. iskolába járó tanulók szülei is részesülhetnek ösztöndíjban. A kérvényben feltüntetendő az a körülmény, vajjon a pályázók gyermekei részesülnek-e egyéb ösztöndíjban vagy segélyezésben, továbbá, hogy hány gyermekük van a pályázóknak, kik szülői elátásban részesülnek, végül az is, hogy a pályázó szülőnek állomása mily jövedelemmel van összekötve (javadalmi jegyzőkönyv összege). Az iskolások elnöke vagy az iskola-igazgató által aláírt pályázati kérvények 1912. évi febr. 18-ig Szabó Károly szombathelyi püsp. iskola igazgatójához küldendők be, a később érkező kérvények nem vétetnek figyelembe. A kérvényhez az I. félévi bizonyítvány vagy értesítő csatolandó. Figyelmeztetnek azok a karitások, kiknek gyermekei a múlt iskolai évben ösztöndíjban részesültek, hogy kérvényüket megújítsák, mert a segítő osztály alapsz. 11. §-a szerint az ösztöndíj csak egy iskolai évre szavaztatik meg. Szombathely, 1912. január 23-án *A segítő osztály igazgatósága.*

TÁJÉKOZTATÓ.

Tantestületi képviselő. (Sz. K.) A hét tagból álló tantestület az új szabályzat értelmében kebeleiből kettő tagot választ titkos szavazattal az iskolaszékbe. — **Ösztöndíj.** A kért-illeték megfelelő hányada a két hónapra megilleti. A kerítést a fenntartó átveheti, az ablak-táblákat is. — **Ki fizet párbért?** (L. F.) A közigazgatási tisztviselők és alkalmazottak kötelesek párbért fizetni.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

V. J. Nem kötelesek, csak akkor, hogyha gyermekük a hitközségi iskolában tanul. 1. Az osztálytanító és a hitoktató között az óraszámok arányában. 2. Igen. Az egyik tanítót a pléb. előterjesztésére az egyházi főhatóság kinevezheti igazgató-tanítónak. Az igazgató-tanító hatáskörét a Rendtartási Szabályzat előírja. — V. Gy. Csak bizonyos hányad terheli őnt, mert viszont az előd a múlt évi termést teljesen élvezte. Kérjen útmutatást eljárásához az illetékes egyházi főtanfelügyelőségtől. — T. J. Saját maga is készíthet. Anilintestéket (zöld, piros, sárga) alkoholos vízben felold és abban felfőzi a kisimított számatőreket. 2. Körülbelül 24 év. — W. L. Köteles a hitközség, illetve a fenntartó havi vagy évnegyedéi előleges részletekben kiszolgáltatni még a természetbeli járandóságot is. A törvény csak az utolsó részletre intézkedik úgy, hogy az nov. végéig beszolgáltatandó a tanító közreműködése nélkül. 2. Megilleti a 20 kor. 1910. szept. havától. — Mgn. A főszofigabirói hivatal mint hatóság megadja az utasításokat az eljáráshoz. Kérlemeznie kell. — K. E. Forduljon a Magyar Tanítók Orsz. Takaréka és Hitelszövetkezetéhez, Budapest, VIII., József-körút 8. — F. K. I. Kisérte meg. 2. Tudunkkal nem. — K. B. Válaszoltunk. — Sz. L. Intézkedünk.

Iskolai ünnepélyek. A szabadság emlékünnepe. Március 15.

Középiskolai tanulók részére összegyűjtött alkalmi költemények.

A György János által szerkesztett ISKOLAI ÜNNEPÉLYEK című gyűjteményes munka III. ik. füzeté. Ára 20 fillér. Kiadja a Szent-István-Társulat (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23). Hogy minden tanuló megszerezhesse, tömegesebb megrendelésnél százalékos és minden 100 példányra 10 ingyenpéldányt adunk a szegény tanulók részére.

ÜNNEPI DALOSKÖNYV

I. rész 3—4 szöveges **gyermekkar**, nagyobb fiúk v. leányok részére. A közzétett **márciusi** és minden egyéb iskolai ünnepélyekre vonatkozó dalokkal. Ára 3 kor. Ugyanez a könyv **vegyeskarra** (4 szöveges) 3 kor. **Május királynéja**, virág-daljáték egy felvonásban 6 kor. Kapható: **KONTOR ELEK** kollégánknál. Budapest, VII. ker., Thököly-út 42. 107 2—10

MÁRCIUS 15 megünneplésére rendkívül alkalmas, könnyen előadható, iskolai és ifjúsági egyfelvonásos színjátékok. 1. **Március 15.** 2. **A szabadság ünnepe.** 3. **Az öreg honvéd.** A három füzet postai szállítással 2 korona. Egy füzet 90 fillér. Küldi: **Pásztor József** Budapest, I. ker., Fehérvári-út 35., III. emelet 4. szám. 100 2—6

Miniszteri engedélyezés Magyar gyártmány!
száma 125.911.1009.

ELEMI ISKOLAI 1231 5—13 Földrajzi Atlasz

megyei térképpel. (Megjelent mind a 63 megye legújabb kiadásában.) Tervezte **Kogutowicz Manó.** Tartalma 15 lapon
ooo 14 fő- és 29 mellékterkép. ooo

Kogutowicz térképei jók, szépek és pontosak!

Minden évben új kiadás, tehát mindenkor legújabb adatok. — Minden két évben 1—1 tiszteletpéldány szakembereknek rendeltetésre. ooo

Ára megyei térképpel 70 fillér.

Kapható minden könyvkereskedésben, a Szent-István-Társulatnál is, de amennyiben nincs, közvetlen a kiadónál ooo

Magyar Földrajzi Intézet R. T. Budapest, Rudolf-tér. (Margithid, pesti hídfo.)

Tisztelettel felhívjuk a t. tanító urak b. figyelmét minden karácsonykor megjelenő zsebatlasz (naptár) c. kiadványunkra, melyet t. tanító uraknak 1 K 20 fill. helyett ezen hirdetés és 70 fillér postabélyeg ellenében portmentesen küldünk.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nméit. püspöki kar határozata **kötelezőnek** nyilvánította a katolikus népoktatási intézetek pályázatainak a „Népnevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNÖKE:
LOVÁSZY DEZSŐ.

Pályázati hirdetések minden egyes szávanak egyszeri közlése 6 fillér. Csakis azon pályázatok közöltnének, melyeknek díja előre lefizettetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítünk. Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.

Esztergomi érseki megye.

A békei róm. kath. népiskolánál kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Két padlózott szobából álló lakáson, egy zárt konyhán, egy kamarán, egy pincén, egy istállón, egy színen, két ólon kívül jövedelme: a) A község pénztárából és államszegélyből mindennapi és ismétlő tanításért évenként készpénzben 734 kor. b) 3 kat. hold szántóföld. c) Szántásváltás és legeltetési jog megváltása 78 kor. d) 100 kéve rőzse a békei uradalomtól. e) 764 liter buza a róm. kath. hívektől. f) misealapítványok és ostsyasütésért 17 kor. g) Stóla (nagy temetés 2 kor., kis temetés után 1 kor., búcsuzatató versszakonként 40 fillér, házassági hirdetés 80 fillér, uradalmi alkalmazzottak kétszeresét fizetik) javd. jegyzőkönyv szerint 5 kor. Köteles osztatlan VI. osztályu mindennapi és ismétlő-iskolában tanítani, kántori teendőket végezni. Tanynelv magyar. A folyamodványok a csallóköz-csütörtöki plébániahivatalnál nyujtandók be, vagy hozzá küldendők el. A választás febr. 1-én délelőtt 9 órakor tartatik meg. Személyes megjelenés előnyben részesítettik. Az állás febr. 5-én elfoglalandó. *Iskolaszék.* 116 2—2

Feketenyék (Pozsony m.) főkegyház üresedésben levő kántortanítói állásra febr. 10-ig pályázat hirdettetik. Javadalma: 2 szoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 pince, 1 istálló, 1 szín, 2 ól, 6 kat. hold 1228 □-ól szántóföld haszonélvezete, 341 □-ól kert, 8 köbméter fa, a községtől 452 kor., ismétlő-oktatásért 30 kor., államszegély fizetékiegészítés 380 kor. és az esedékes korpótlékok, stolaris jövedelem 60 kor. Kötelessége: egyik osztályban tanítani, az ismétlősöket oktatni, vasár- és ünnepnapokon a litániákat a kápolnában orgonálni. Febr. 11-én délután megejtendő választásnál személyes megjelenés kívánatik. A megválasztott köteles állomását márc. 1-én elfoglalni. A kérvények felszerelve, *Bernkopf Károly* plébános, isksz. elnökhöz Hidaskürtre (Pozsony m.) küldendők. 125 1—1

Egri érseki megye.

Ajakon az újonnan szervezett III-ik iskolánál tanító-női állásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: hitközségtől 100 kor. Államszegélyből 900 kor. 2 szobás lakás, konyha, kamara, kertilletmény 20 kor. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt osztályok vezetése és kézimunka tanítás külön díjazás nélkül, kellően felszerelt kérvények febr. 4-ig alulírt isksz. elnökhöz küldendők. Választás febr. 6. Ajak, (Szabolcs m.) *Huszarszky János.* 134 1—1

A hangácsi kántortanítói állásra az 51-iki számban közölt pályázat ezennel megújítatik. Új választás febr. 8-án 11 órakor kezdetik. Vasúttól gyalogosan is át lehet rándulni. 160 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Magasmartí (közvetlen közel Ujbánya városhoz) róm. kath. plébániai iskolához kántortanító, tanítói és külön kántori képesítéssel, teljes iskolai és kántori teendők végzésére febr. 20. pályázati lejárattal kerestetik. Jövedelem: 100) kor. a község pénztárából havi előleges részletekben. Tandíjváltás 20 kor. Lakás, mellékhelyiségek, kert természetben. Stóla 169 kor. Passióéneklet 2-40 kor.

Tüzifa 28 m. az udvarba szállítva. Tanteremnek külön 14 m. Itteni értéke 168 kor. Magyar tannelv mellett a tót nyelv nélkülözhetetlen. Iskolaszék Magasmart, p. Ujbánya (Bars m.) 145 1—1

Csanádi egyházmegye.

A nagylaki róm. kath. kántortanítói állásra eltávozás folytán pályázat hirdettetik. Javadalma: 1. 22½ kat. hold szántóföld (jelenleg bérből) 1000 kor., megjegyez- tetik, hogy jövő évre magasabb áron is kiadható lesz. 2. A hitközség pénztárából 400 kor. 3. 1 vagon első osztályú kemény tűzifa, melyből egy tanterem is fűtendő, vagy helyette 180 kor. 4. Alapítványos misékből 25 kor. 5. Stóla circa 200 kor. 6. Iskolatakarítatási díj 50 kor. 7. Iroda átalány 10 kor. 8. Korpótlék államszegélyből. 9. Természetbeni csinos lakás: 3 szoba és tartozékaival. Melléképületek. Kert. Ezek ellenértéke 400 kor. Összes javadalma teljít meghaladja a 2000 koronát. Fizetéséből nyugdíjba beszámít 1726 kor. Mellékjövedelemre a 15000 lakosu községben kitűnő alkalom. Kötelességei: 1. Az előforduló összes kántortanítói teendőket buzgón teljesíteni. 2. A javadalmát képező földnek összes ter- heit viselni. Enek és orgonapróba febr. 4-én — vasárnap — d. e. 10 órakor lesz a nagylaki róm. kath. templomban. Tanítói és kántori oklevéllel bírók pályázhatnak. Kérvé- nyek főt. *Telbisz János* isksz. elnök úrhoz küldendők. Nagylak (Csanád m.) Iskolaszék megbízásából: *Kamondy János* kántortanító. 127 1—1

Lemondás folytán a csanádapácai róm. kath. egyház- tanács pályázatot hirdet újból a községtől félóra jáásra levő **kisapácai** tanvácón újonnan szervezett tanítói állásra. Fizetés: államtól 900 kor., hitközségtől 100 kor. Új is- kola és lakásnak (1912. év folyamán) fölépítéséig ideig- lenes lakás és tanterem. Nők is pályázhatnak. Köteles- sége: egyes hat osztály és ismétlő-iskola vezetése. Kér- vények az egyháztanács elnökéhez küldendők febr. 4-ig. *Az egyháztanács.* 129 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A csikszenzimrei róm. kath. kántortanítói állásra a „Népnevelő» mult évi 48-ik számában közölt javada- lomra — mivel a kitűzött időben közben jött akadály miatt a választás megejthető nem volt — febr. 15-ig pályá- zatot hirdetek. Pályázni kívánók okmányaikat alulírtokhoz küldjék be, mivel személyes megjelenés nem kívánatik. Az állás azonnal elfoglalandó. *Lőrincz Sándor* plébános. 150 1—1

Eperjesi görög kath. egyházmegye.

A világi gör. kath. kántortanítói állásra január 31-iki lejárattal pályázat hirdettetik. Jövedelme: törvé- nyes illetmények államszegélyvel. Kötelessége: a szokásos kántori és tanítói teendőkon kívül a karácsonyi és nagy- böjti időben a fiatalságot estéli 1—1 órai hittani okta- tásban részesíteni, azonkívül az egyházi műneket siker- rel tanítani és vezetni. *Mihalics István.* 133 1—1

Győri püspöki megye.

A rábakeczöli (Sopron m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik február 3-ig. Javadalma:

Lakás kerttel, 5 hold 1227 ööl szántóföld. Párber minden magántulajdonosul bírő gazdaházaspár után $\frac{1}{4}$ mérő buza, a többi gazdapár, zsellér, cseléd házaspár után $\frac{1}{4}$ mérő rozs. Községi pénztárból 186 kor., szent misék után és stóla címén 112 kor., párpénz 24 kor., államszegély 336 kor. *Plébániahivatal, Beled.* 105 2—2

Kassai egyházmegye.

Ternyei (Sáros m.) róm. kath. iskolánál pályázat hirdettek kántortanítói állomásra. Jövedelem: államszegélyvel együtt 1000 kor. Határidő *febr. 13. Miklós Antal* lelkész. 142 1—1

A vitányi róm. kath. elemi iskolához fél év múlva megpendő választásig segédtanító kerestetik. Fizetése évi 800 kor. és lakás. Az állás azonnal elfoglalandó. Nagykázméri plébániahivatal. 149 1—1

Kalocsai érseki megye.

Egy intelligens róm. kath. jóhangú segédet keresek. Fizetése: ágynemű, mosás és világításon kívül teljes elátás és 30 kor. havonként. Topolya, (Bács m.) *Pály Lajos* főkántor. 98 2—2

Nyitrai püspöki megye.

Az alsóvadászi elemi I—VI. oszt. népisk. vezetésére hivatásos, magyarul és tótul jól beszélő, róm. kath. okl. tanítónőt keresek *febr. 4-ig*. Járandósága: 1000 kor. fizetés, 30 kor. kertiletmény, 1 kis faszoba s kicsinyke konyha. Az állás a választás után rögtön betöltendő. Felsővadász, Trencsén m. u. p. Kiszuczaujhely. *Májér Endre* isk. elnök. 130 1—1

Dombelve (Trencsén m.) klukóvölgyi róm. kath. iskolához okl. tanító, vagy tanítónő kerestetik. Fizetése: 1000 kor., lakpénz 100 kor. Határidő: *febr. 15. Iskolaszék.* 137 1—1

A megüresedett egyházasnádasi (u. p. Barossháza, Trencsén m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Jövedelme 1000 kor. Pályázhatnak tanítónők is. Orgonálásban való jártasság és tót nyelvi bírása szükséges. Határidő *febr. 4.* Állás azonnal elfoglalandó. *Zsidok Gusztáv* plébános. 148 1—1

Pályázat a nemeskutasai róm. kath. kántortanítói állomásra. Jövedelme: a javadalmi jegyzőkönyv szerint 1000 kor. államszegélyvel, kétszobás új lakás. Tanítási nyelv magyar-tót. Határidő *február 2.* Nemeskutas, u. p. Vágagyagos (Trencsén m.). *Petikán József*, plébános. 161 1—1

Brunóczi (Nyitra m.) róm. kath. népiskolánál osztatlan tanítónői állásra pályázat hirdettek. Pályázhatnak férfiak is. Választás *február 5. Iskolaszék.* 157 1—1

Pécsi egyházmegye.

A mecsekszakali kántortanításra pályázatot hirdettek *február 9-ig*. Jövedelme: 952 kor., készpénz, 3 ööl keményfa, lakás és kert természetben. Abaliget (Baranya m.). *Kepari Gyula*, isk. elnök. 154 1—1

Január 7-en hirdettek tolnaertényi osztálytanítói állomásra a pályázat meghosszabbított *január 31-ig*. 122 1—1

A kajdacsai (Tolna m.) róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: 1000 kor. készpénz, 1 szobás lakás. Kötelme a két tanteremben tanítani és a kántoriakban szükség esetén segédkezni. Határidő *febr. 10. Az iskolaszék.* 136 1—1

A kisdorogi, lemondás folytán megüresedő III. sorszámu róm. kath. tanítói állásra *febr. 8-ig* pályázat hirdettek. Jövedelme: államszegélyből 900 kor., községtől 100 kor., bútorozott szoba, konyha, kamra, 20 kor. kertiletmény. Kötelessége egy tanterem vezetése, megosztva az ismétlősek tanítása, kántoriakban szükség esetén segédkezés. Német nyelv ismerete megkívánatik. Tannyelv magyar. Igazolando a honpolgárság, a korpótléknak biztosítéka és nőtlenség. Cím: Róm. kath. iskolaszék, Kisdorog (Tolna m.) *Pévald Vilmos* plébános. 139 1—1

A baranyabáni III. sorszámu tanítói állásra *febr. 7-ig* pályázat hirdettek. Javadalma: 1. Készpénz államszegélyvel 974 kor. 2. Kertiletmény gyanánt 20 kor. 3. Egy méteröl gyertyánta 20 kor. értékben. 4. Bútorozott szoba ágyneműn kívül. Kötelességei a díjlevélben soroltnak fel. Valószínű, hogy a községi faiskola kezelése is a tanítóra bízatik, a mivel 100 kor. tiszteletdíj jár. Németül beszélők előnyben részesülnek. Az állás azonnal elfoglalandó. *Nőtanítók* is pályázhatnak, de csak ideiglenesen hat óra alkalmaztatik, a megválasztott 400 kor. fizetéssel, 10 kor. kertiletménnyel, $\frac{1}{2}$ ööl fajrandósággal és egy szobás lakással. *Róm. kath. iskolaszék.* 138 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A kecsői (Gömör m.) róm. kath. filiális kántortanító állásra pályázat hirdettek *febr. 7-ig*. Javadalma: 1000 kor., melyből 744 kor. államszegély, a többi természetben. Modern, új lakás. Személyes megjelenés előnyös. Kérvények a csoltói róm. kath. plébániahivatal címére küldendők. 126 1—1

A kiskovácsvágásai kántortanítói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelme: államszegélyből 400 kor. Tandijből 252 kor. Földbérlet és fizeteskiegészítés 300 kor. Stólaból 50—60 kor. Kamatból 30 kor. 6 köből rozs. 8 méter fa beszállítva. Házi jparkert használata. Marha és sertéslegelő. Van két szobás lakása és melléképületek. Választás *febr. 4.* délelőtt. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények *Nagy Imre* plébános, Barka u. p. Demő (Gömör m.) küldendők. 128 1—1

Szepesi püspöki megye.

A zábidói (Árva m.) róm. kath. tanítói állás még mindig üresedésben van. A pályázati határidő *febr. hó 4-ig* meghosszabbítottak. A kérvények a ker. tanfelügyelő úrhoz Jablonka (Árva m.) küldendők. Bővebbet a «Népnevelő» 51/1911. számában. 112 2—2

Erdősi (u. p. Nagyhársas, Szepes m.) róm. kath. kántortanítói állásra *febr. 4-ig* pályázatot hirdetünk. Jövedelme: 1000 kor., törvényes lakás. Jó hallású, orgonálni tudó tanítónők is pályázhatnak. A tót nyelv ismerete szükséges. *Az iskolaszék.* 118 2—2

A lipóteplicskai kincstári róm. kath. II. tanítói illetve tanítónői állomásra *febr. hó 19-ére* pályázat hirdettek. Az állomás jövedelme: 1. Községi pénztárból 600 kor. 2. 48 ürköbméter puha tűzifa, melynek termelési, fuvarozási költségeit a község fedezi. 3. $\frac{1}{2}$ úrbéri telekre szabad legeltetési jog. 4. Szabad lakás. 5. Az 1907. évi XXVI. t.-c. szerinti fizetést m. kir. Kincstár egészíti ki. Megkívánatik a magyar-tót nyelv ismerete, szükség esetén kántort díjtalanul helyettesíteni. Személyes megjelenés előnyt biztosíthat. Pályázók folyamodványaik a lipóteplicskai róm. kath. iskolaszékhez címezve, törvényszerűen felszerelve jöt. *Teschler Béla* lipótejvári plébános úrnál a kerület tanfelügyelőjénél adják be. 124 1—1

Az árvaváraljai róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Tanítói javadalmazása: 1. Az árvauradalmi közbirtokossághoz, mint kegyúrhoz évenként benyújtandó kérvény mellett 300 kor., 200 kor. és ismétlőiskoláért 50 kor. Összesen 550 kor. 2. Tandij címen eddigelé húzott 148 kor. helyett, addig míg ez összeg az állam által nem lesz megváltva, az árvauradalomtól évenként benyújtandó kérvény mellett 12 m. tűzifát: 48 kor. 3. Fajárandóság címen minden iskolás után 2 m. fát, kitesz 199:80 kor. Kántori javadalmazása: 4. Stóla 40 kor. 5. Olfertoriumokból 9 kor. 6. Ostyasütés 4:40 kor. 7. Templom tisztántartásáért 10 kor. 8. 5 drb. szántó haszonélvezete, melyet a fiókközség művel meg 130 kor. 9. 3 drb. szarvasmarha legeltetési joga 36 kor. 10. Az uradalmi faraktárból $3\frac{1}{3}$ ööl búk és $6\frac{2}{3}$ m. ööl lágtyuzifát, Alsó-Lehota fiókközségtől 1 m. ööl búkfát 129:34 kor. 11. Fiókközségtől $\frac{1}{4}$ mérő árpát 23:80 kor. Összesen: 1180:34 kor. Van azonkívül 2 szobából, konyha, kamra, kert és gazdasági épületek.

ből álló szabad lakása. Pályázati határidő febr. hó 18. Folyamodványok kellőleg felszerelve, nagyságos *Kubinyi Mihály* úrnak az árjai uradalom jogigazgatójának nevére címezve, alulirothoz küldendők be. *Balgha Jenő* *Árpád* érd. esp. plébános, isksz. elnök. Arvavarájja.

132 1—1

A kalácsi (Szepes m.) róm. kath. kántortanítói állomásra febr. 20-ára pályázat hirdettetik. Fizetés 1000 kor., rendes lakás, kert. Pályázhatnak orgonálásban jártas okleveles kántortanítónok is. A tót nyelv ismerete kívánatos. *Az iskolaszék.*

140 1—1

«Népnevelő» 1911. évi 52. számában közölt **pucozi** kántortanítói pályázat meghosszabbítottak. *Iskolaszék.*

158 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Horvátfalui (Vas m., pósta Nagyfalu) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdettetik. Lakás két szoba, konyha, pince. Fizetés: állami 378 kor., hitközségi 622 kor., kertiletek 20 kor. Kötelessége a mindennapiakat és ismétlősöket tanítani. Tannyelv német és magyar. Állás azonnal elfoglalandó. Kérvények címzendők plébániához Badafalva.

159 1—2

A kenyéri-i plébániához tartozó **Rábakecskéd** községben megüresedett második tanítói állomásra január 31-ig pályázatot hirdetünk. Javadalom: államszegély 700 kor., hitközségtől 300 kor., kertiletmény 20 kor., bútorozott szoba stb. Az állás azonnal elfoglalandó. *Róm. kath. iskolaszék.*

156 1—1

Óriszentmárton (Vas m.) róm. kath. községi népiskolánál megüresedett kántortanítói állásra febr. 15-ig pályázat hirdettetik. Javadalma: a község részéről 400 kor. készpénz, tandíjkárpótlás 90 kor., a többi terményekben és földekben. A javadalmi jegyzőkönyv szerint az összes jövedelme 1320 kor. Kötelessége a díjvelél szerint. A magyar és német nyelv tudása megkívánatik, személyes megjelenés kívánatos. A folyamodványok *Korbaticz János* isksz. elnök címére Óriszentmárton, posta Felsőőr (Vas m.) küldendők.

143 1—2

Váci egyházmegye.

Az **üllői** róm. kath. iskolaszék egy tanítói állásra pályázatot hirdet a rendes illetmények mellett. A megválasztottnak kötelessége lesz még a kántorságban is segídezni, de ezért külön díjaztatik. *Iskolaszék.*

152 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A **mernyei** osztálytanítói állásra 1912. évi január 14-én hirdetett pályázat határideje február 4-ig meghosszabbítottak. *Róm. kath. iskolaszék.*

155 1—1

A **dégi** (Veszprém m.) róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 1. 3 szobás lakás, konyha, kamara, pince. 2. $\frac{3}{4}$ hold házikert. 3. $\frac{1}{4}$ telek szántóföld, melyet 2 hold kivételével a nép munkálja. 4. Államszegély 217 kor., tandíjpótló 290 kor. minden házaspártól, $\frac{1}{2}$ mérő kétszeres buza és 60 fillér lélekpénz. 5. Temetkezés után adózóktól 50 fillér, grófi cselédektől 1 kor., a bérlők cselédeitől 1 kor. 50 fillér. 6. Hirdető irás díja párbérfizetőktől 40 fillér, cselédektől 80 fillér. 7. Keresztelés után adózók 20 fillér, cselédektől 40 fill., avatás után adózóktól 10 fill., cselédektől 20 fill. 8. 12 méter tűzifa, egyenértékű 72 kor. Választás január 31-én d. e. 10 órakor lesz. Személyes megjelenés kívánatik. *Ballegh András* plébános. 146 1—1

A **mindszentkáljai** róm. kath. iskolánál szervezett osztálytanítói állomásra febr. 7. d. e. 9 órára pályázat hirdettetik. Javadalmazás: község pénztárból 400 kor., államszegély 600 kor., 4 m. fa, értéke 20 kor., kertiletmény 20 kor. Egy szobás lakás. Kötelessége: kijelölendő osztályokat tanítani, a gyermekekre a templomban és kórtmeneteken felügyelni, kántortanítót akadályoztatásakor helyettesíteni. Okleveles férfitanítók kérvényei febr. 6-ig *Kéri Gyula* h. esperes, plébános Szentbékállá, posta

Köveskál, (Zala m.) címére küldendők. Állás azonnal elfoglalandó. 141 1—1

Köveskáli kántortanítói állomásra 1912. február 5. délelőtt 9 órára pályázat hirdettetik. Javadalmazás értéke: hívektől és alapokból — részben természetben, részben készpénzben — 551 kor., államszegély: alaptízetés kiegészítő 431 kor., tandíjpótló 112 kor. Özvegyi félév leteltéig, 1912. március 26., csakis az alapokból és hívektől való járandóság adatik. Ha a megválasztandó nem akar gazdálkodni, a föld, rét, legeltetésjog bérletét, 160 koronát, iskolafentartó készpénzben, havi részletekben hajlandó fizetni. Lakás. A megválasztandó tartozik a tanítást és az összes szokásban levő kántori teendőket elvégezni, kedvező időben, vasár- és ünnepnapokon a tanköteleseket az anyaegyházba személsére elkérni, azon résztvenni, a «Gondviselés» egyházmegyei tanítói nyugdíjintézetbe belépni. Állomás azonnal elfoglalandó. Személyes megjelenés kívánatos. Költségek meg nem térítetnek. Kérvények *Kéri Gyula* h. esperes plébános Szentbékállá, posta Köveskál, Zala, címére küldendők. 144 1—1

A **bucsuszentlászlói** (Zala m.) plébániához tartozó **nemesszentandrás** róm. kath. iskolánál betöltendő egy kántortanítói állás. Javadalma: természetbeni lakás, kert és 1000 kor. Megjelenés kívánatik, de utiköltségek csak megválasztottnak térítetnek meg. Állás azonnal elfoglalandó. Választás febr. hó 1-én délelőtt 10 órakor. A pályázók kérvényeiket január hó 31-ig az előirt okmányokkal együtt *főt. Brucker Celesztin* házifőnök úrhoz (Bucsuszentlászló, Zala m.) küldjék. *Martin Béla* h. isk. jegyző. 123 1—1

Róm. kath. vallású **tanítónő** állást keres. Cím: **Tanítónő**, Nagysítke, Vas m. 131 1—1

A Magyar Egyesület a Leánykereskedelem ellen a budapesti menhelyén üresedésben levő igazgatónői állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak 24 éven felüli tanítónői oklevéllel, vagy egyéb megfelelő kvalifikációval bíró egyedülálló nők. Az oklevéllel esetleg bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvények az Egyesület titkári hivatalába küldendők (Rákóczy út 11. I. em.) A részletekről is itt lehet felvilágosítást kapni. Határidő 1912. február 10. 121 1—1

Okleveles róm. kath. nőtlen kántortanító, hasonló, vagy helyettesi állást keres. Cím: «Segédkantör» **Endrőd**, Békés m. 135 1—1

Nevelőnőt keresek egy a negyedik elemi osztályt végző leányom mellé, mivel tovább a polgári iskolát is magánúton akarom végeztetni. A folyamodó németül, valamint zongorázni is tudjon. Fizetése havi 50 korona és teljes ellátás. *Braun Vilmos*, bérlő. Gyüleviz, u. p. Zsira, Sopron m. 153 1—1

Az **Osztályorsjáték Részvénytársaság közgyűlése**. A Magyar királyi szabadalmazott Osztályorsjáték Részvénytársaság e hó 18-án tartotta meg XIV. évi rendes közgyűlését tizenhat részvényes jelenlétében, akik 3326 részvényt képviseltek. A közgyűlés az évi jelentés és a mérleg elfogadása után elhatározta, hogy a részvények 1911-re szóló 14. számú kamat- és osztalékszűlvénye 108 koronával, az alapítói igazolványok 14. számú szűlvénye 100 koronával e hónap 19-étől kezdve fog bevéltetni. Miután az 1911. évre megadták a felmentvényt, a közgyűlés **Hermann Sámuel**, gróf **Hugonnai Kálmán**, dr. **Mayer Ernőt**, **Morvai Istvánt** és **Schönfeld Adolfot** az 1912. évre a felügyelő-bizottság tagjaivá megválasztotta. 151 1—1

Nevelő-tanító két elemistához kerestetik. Ajánlatokat kér *Báthy Ignác*, Heves. 162 1—1

Most jelent meg!

Ruzsinszky László kántortanító „Eredeti Egyházi Énekek orgonára” című zeneszerzeményének II. füzeté az első füzetnél tartalmasabb és sokkal csinosabb kiállításban. Ára csak 90 fillér. Megrendelhető Gyón, Pestm. 147—1

HARMONIUMOK.

A gyönyörű hang, melyet a világnuru és elismert legjobb gyártmányú amerikai rendszernek elmés szerkezete elővarázsol, önmagának zeng dicséretet. Pedálos harmoniumok orgona méreteken. Ezen általánosan elismert remek műveket bocsát ki

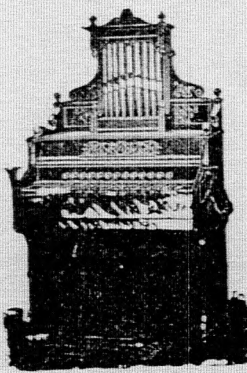
STOWASSER JÁNOS csász. és királyi udvari szállító.

Első magy vill. erőre berend. hangszergyár

Budapest, II., Lánchíd-utca 5. szám.

Gyár: Öntőház-utca 3. sz.

Magyarország legnagyobb vonós és fuvós hangszerek gyára

283-1.

Továbbá ajánlja saját gyárában készült elismert kiváló minőségű összes húros, vonós és fuvós hangszereit. Saját találmányú (Rákóczi) Tárogató; általánosan elismert legjobb, soló hangszerré általam konstruáltatott. Iskólával 35 firtól telfel.

Hangfokozó-gerenda, mely által bármely hegedű, gordonka beillesztése után sokkal jobb, erősebb és lágyabb hangot nyer.

☐ Biztos siker. ☐
Tanerőknek kedvezmény.

Árjegyzék minden egyes hangszerről külön kívánatra bérmentve küldetik.

Elismert elsőrangú műemkek csak a Zimmermann-féle harmoniumok!

Az előkelő valódi Zimmermann-féle

HARMONIUMOK

legelőnyösebben beszerezhetők közvetlen a monarchia vezér-képviselőitől:

HÖRL NÁNDOR
Pozsony, Ferenciek-tere 4.

Főtiszt. papság és tanároknak kényelmes részletfizetés.

Harmonium-katalogus ingyen!

Üzletek: Lipcse, Szent-Pétervár, Moszkva, Riga és London.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolesóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep).

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretű templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák.

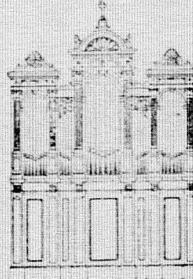
Bérmentes szállítás az utolsó vasuti állomásig ::

Tanerőknek s. felkészésük különösen százalékengedély. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

Kérjen árjegyzéket, pianók és pianinókról.

ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET

RIEGER OTTÓ

hazánk legnagyobb orgonájának (a király orgonájának a koronázási templomban) alkotója, vilamos gépekkel berendezett cs. és királyi udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

Cs. és királyi udvari szállító.

A párisi, bécsi, stb kiállításokon kiúntetve. Képzőző fizetési feltételek mellett pneumatikai nemeshangu orgonákat szállít. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat lelkiismeretes ☐ pontossággal teljesít. ☐

Tervezeteket és mintarajzokat kívánatra díjmentesen küld. 64 2-52

— 45 cm. —

Népiskolai címtáblák

45×60 cm. nagyságban rendkívül tartós, olmozott acélbádoglemezből, fehérzománc alapfestéssel, fekete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint színes magyar címmel ellátva darabonként 15 koronáért megrendelhetők. ::::

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társaság.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 B. szám.

Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető. 278

ISMERI-E MAR ÉS HASZNÁLTATJA-E MAR

az új rajzfüzeteket?

Természeti és használati tárgyak ábráiból, fokozatos tanmenet szerint, 12 füzetben összeállította Nagy József. Egy-egy szám ára 10 fillér, tanítóknak (vegyesen is) százanként K 7.— Tetszés szerinti mennyiség rendelhető. Mutatványsorozatot «vezérfonallal» 1.30 korona előleges beküldése esetén 52-2 (helyegekben is) bérmentve küld a kiadó:

HOROVITZ ADOLF NAGYSZOMBAT.

Legjobb népiskolai daloskönyv a

„KIS MUZSIKUS“!

100 gyönyörű magyar népdal iskolai szöveggel, 2 gyermekszólamra. Az «Orsz. Kath. Tanügyi Tanács» által approbálva I—II. füzet ára 1 kor. 60 fill. Kotta nélkül a falusi gyermekek részére 40 fill.

☐☐ Megrendelhető a ☐☐

SZENT-ISTVÁN-TÁRSULATNÁL

(Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28. szám.)